

LEVEN
na
LEUVEN

JOËL DE CEULAER, GERMANIST, FILOSOOF EN JOURNALIST

“Beste lezer,
trek uw plan”

“Ik heb me nog nooit zo goed geamuseerd”, zegt Joël De Ceulaer over zijn voorbije anderhalf jaar als *senior writer* bij *De Morgen*. Hij doet er wat hij het liefst doet: met scherp schieten op politici. Ondertussen plant hij een boek over de man die hem al vier jaar geen interview meer toestaat. “Kritiek op Bart De Wever is een vorm van respect.”

TEKST: Katrien Steyaert | FOTO: Rob Stevens

“D at is toch *keiplezant*: je bed uit springen, in je onderbroek achter je computer kruipen en – *tsjak!* – eraan beginnen.” Het is ochtend in het stationsbuffet van Gent en De Ceulaer heeft het over hoe hij al eens graag zijn werkdag start. Bij een dwingende deadline doet hij dat soms om vier uur ’s nachts, een tijdstip waarop hij als student afsloot. “In tweede kandidatuur was ik, samen met Ivan De Vadder, baas van de fakbar. Een jaar later was hij preses en ik vicepreses. Geweldige tijden.”

Gevraagd naar de meest liederlijke herinnering aan zijn studententijd, schuift hij zijn bril op het voorhoofd en zoekt hij naar het precieze recept van die ene alcoholische kopstoot. “Op een memorabele avond kwam Steen, een medestudent, met een interessant alcoholisch re-

cept: de *Texan shot*. Je moest een citroen uitzuigen, tequila drinken, een lepel zout eten en een glas bier naar binnen gieten, en dat zo snel mogelijk. Laat het me erop houden dat niet iedereen zich die avond strikt aan de regels van de monogamie heeft gehouden.”

Hijzelf had in die tijd al een relatie van drie jaar achter de rug, met een meisje uit zijn geboortedorp Sint-Jozef-Olen. “In Leuven was ik zes jaar samen met iemand anders. Ze is nog altijd een goede vriendin. Met andere vrienden zat ik in een bandje, The Evergreens. Op ons repertoire stonden klassiekers als *Please Mr. Postman* van The Carpenters.”

Zwendel

Vergis u niet: van heimwee is geen sprake. “Veel mensen voelen die wel, omdat

ze een boeiende studententijd hadden – even alle remmen los – en daarna een saai leven zijn gaan leiden. Maar sinds Leuven is mijn leven alleen maar vrijer geworden. Nu pas, op mijn 52ste, ga ik me een beetje settelen.”

Last van nostalgie heeft hij “verbluffend weinig”, zeker niet als het over zijn studie Germaanse gaat. “Dat was een verkeerde keuze. Ik maakte ze uit luiheid – ik wist dat ik tien maanden per jaar op café zou kunnen gaan – en omdat ik vaagweg dacht aan journalistiek. Maar wie daar in aan de slag wil, kan beter geschiedenis of exacte wetenschappen studeren, daar krijg je veel bagage over de wereld mee. Pas toen ik na Germaanse aan filosofie begon, kon ik mijn honger naar kennis een beetje stillen en begon ik naar de lessen te gaan.”

“Op een dag was de grote aula te klein, want Jacques Derrida kwam spreken, de popster van de Franse filosofie. Ik denk niet dat iemand er ook maar één woord van heeft begrepen. Derrida is dan ook de man van de wartaal. Hij en zijn collega-postmodernisten hebben een soort zwendel in woorden. Daar kwam ik pas achter na mijn studie, toen ik, op een niet-systematische manier welteverstaan, doordrong tot de kern van filosofie.”

Onderweg viel hij ook van zijn geloof. Hij was ooit misdienaar, maar is nu een overtuigd darwinist. “Zonder grondige kennis van de evolutietheorie kun je niets zinnigs bijdragen over de grote vragen des levens. Wie iets wil zeggen over mens en wereld, over toeval en noodzaak, kan dat in mijn ogen niet doen zonder *Darwins gevaarlijke idee* te hebben gelezen. Het boek is van Daniel Dennett, de grootste nog levende filosoof.”

Verslaafd

Een even grote must, zegt hij, is het werk van de *polemistische drievuldigheid*:

Komrij, Brouwers en Hermans. “Zij hadden altijd iets te zeggen en verpakten dat in de scherpst denkbare vorm. De polemiek is een heerlijk en belangrijk genre, dus ik vind het jammer dat het uitgestorven is in Vlaanderen. Het maatschappelijk debat en de opiniestukken zijn hier zo vreselijk kabbelend, zo politiek correct.”

Zelf doet hij niets liever dan ten oorlog trekken met de pen. “Soms vraag ik me af of ik weer zo venijnig moet zijn, maar ik vind nuance nu eenmaal zwaar overroepen. Iedereen die zegt dat alles nuance verdient, vraag ik: dus ook kindermisbruik, slavernij, dieren mishandeling? Nee, over zulke dingen denk ik zwart-wit. Politieke hypocrisie en onfatsoen? Verdienen geen nuance. We moeten ze net veel harder dan vandaag gebeurt aan de kaak stellen.”

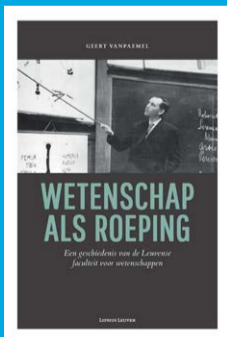
Dat de gevolgen zwaar kunnen zijn, ondervindt De Ceulaer in 2002, als hij Filip De Winter in *De Zevende Dag* intellectueel de mindere van Dyab Abou Jahjah noemt. De Vlaams Blok-voorman beent de studio uit, diens aanhangers schelden De Ceulaer de weken erna de huid vol. “Pim Fortuyn was net vermoord, en

“

Veel mensen hebben een boeiende studententijd en gaan daarna een saai leven leiden. Maar mijn eigen leven is na Leuven alleen maar vrijer geworden.

mensen belden mij met de woorden: *In Nederland kwam de kogel van links, hier zal hij van rechts komen*. Dat was angst-aanjagend. Het voordeel is wel dat ik sindsdien immuun ben voor bagger. Ik besef dat ze komt van mensen die, net als

Verkrijgbaar bij Universitaire Pers Leuven

200 jaar Faculteit Wetenschappen
€ 25,00 | ISBN 978 94 6270 102 1
paperback | 208 p.

50 jaar Faculteit Geneeskunde
€ 59,00 | ISBN 978 94 6270 088 8
hardback | 360 p.

www.upl.be - info@upl.be

+32 (0)16 32 53 45

UNIVERSITAIRE PERS LEUVEN

Wie is Joël De Ceulaer?

*1964, Geel

Gestudeerd

1982-1986: Germaanse taal- en letterkunde (KU Leuven)

1986-1988: kandidaturen Filosofie (KU Leuven)

Loopbaan

1989-1997: reporter en hoofdredacteur bij het weekblad *Panorama*

1998-1999: freelance journalist voor *De Standaard*, *Gazet van Antwerpen* en *De Morgen*

1999-2011 en 2013-2015: redacteur bij *Knack*

2011-2013: redacteur bij *De Standaard*

2016-nu: senior writer bij *De Morgen*

2004-2010: interviewer *Spraakmakers* (Canvas)

2014: interviewer *De ketter en de kerkvorst* (Canvas)

Publicaties

Grote Vragen (2005), *Homo Sapiens* (2007), *Denken als ambacht. De levenswijsheid van tien Vlaamse filosofen* (2012), *Gooi God niet weg. Over geloof, ongeloof en bijgeloof* (2014), *Lastpost* (2015)

Privé

Woont samen met zijn vriendin in Gent
Heeft een dochter van acht

ik, zitten te twitteren en die op een soms gortige manier hun ergernissen uiten.”

Het woord is eruit: twitteren. “Ik ben zonder meer verslaafd”, knikt hij. “Zelfs mijn dochter vindt dat ik het te vaak doe.” In 2015 kondigt hij aan dat hij stopt – “een opiniedetox” – maar na drie maanden is hij al hervallen. “Twitter biedt me een soort sleutelgat waardoor ik naar het maatschappelijk discours kan kijken. Dat bevrucht mijn grotere artikels in de krant.”

“Het nadeel is: doordat ik er bijna altijd negatieve kritiek spui, denken mensen die mij niet persoonlijk kennen dat ik alleen maar die fulminerende man ben. Dat is natuurlijk niet zo. Maar als ik mijn dochter aan het knuffelen ben, zet ik dat niet online.”

Dwars karakter

Is hij journalist om op het maatschappelijk discours te wegen? “Eerlijk? Ik denk dat er mogelijkwijs een andere drijfveer was, namelijk dat ik graag wil communiceren met een groot publiek. Ik wilde ooit ook reclamemaker of acteur worden. Dat laatste mocht niet van mijn vader, en ik moet hem daar postuum voor bedanken. Ik ben zeer blij met hoe alles is gelopen. De twee genres waarin ik me heb bekwaamd, het interview en het opiniestuk, sluiten perfect aan bij mijn bijzonder grote leergierigheid en mijn dwarse karakter. Dat erfde ik van mijn vader. Hij leerde me dat je niet alles moet aanvaarden wat men je wijsmaakt.”

Er schiet hem een recent voorval te binnen, waardoor hij zijn handen ten hemel heft. “Een paar weken geleden hield Theo Francken een Facebook-poll over welk type vluchtelingen we willen opvangen. Een beleidsmaker die de burgers vraagt: Jezus of Barabbas? – schandalig. En toch schreef geen enkele krant erover. Hun makers dachten waarschijnlijk dat het zou overkomen als *N-VA-bashen*, iets wat de partij stemmen kan opleveren.”

“We zullen er maar over zwijgen – het is precies wat we jarenlang met het Vlaams Blok deden. Ik beschouw het als mijn grootste journalistieke vergissing: denken dat we die extreemrechtse politici geen forum moesten bieden omdat hun partij dan weleens kiezers kon winnen. Ik zie nu in hoe paternalistisch dat is. Eigenlijk moet je zeggen: *Beste lezer,*

wij hebben ons werk gedaan, trek er nu uw plan mee. Als journalist moet je volledig onthecht zijn van het effect van je teksten. Je hoeft alleen maar op een waarheidsgetrouwe manier de maatschappelijke gebeurtenissen in kaart te brengen.”

Het *cordon médiatique* vindt hij dus een vergissing, het *cordon sanitaire* niet. “Het is gezond dat politici niet willen besturen met de partij van het zeventigpuntenplan, waarin bijvoorbeeld staat dat migranten geen eigendom mogen verwerven. Maar dat plan is intussen van de baan en ik weet niet of je het Vlaams Belang vandaag nog kunt uitsluiten van regeringsdeelname. Lees eens het arrest van 2004 tegen het Vlaams Blok. Het is toen veroordeeld voor uitspraken die Rutten, Francken en andere politici – ook die van links – tegenwoordig elke dag doen. Met terugwerkende kracht vind ik dat arrest een schande.”

Blind getrouwd

Dit soort cassante meningen kan hij meer dan ooit kwijt bij *De Morgen*, zegt

hij. Nochtans had hij zijn hele leven bij *Knack* willen blijven, jarenlang zijn broodheer. “Maar in 2011 werd Johan Van Overtveldt hoofdredacteur. Daar kon ik niet mee leven. Hij probeerde er een N-VA-blad van te maken, terwijl bij *Knack* van oudsher strekkingen mochten botsen. Hun iets oudere, conservatievere lezers blijken nu wel minder mijn publiek dan het *De Morgen*-publiek. Ik voel een sterke connectie met hen en heb hier mijn stem gevonden. Dat voelt zeer lekker aan.”

Hij wil dus nog lang blijven, zegt hij, maar tot hoofdredacteur hoeft hij het niet te schoppen. “Ik heb lang verticale ambities gehad en in theorie zou ik wel een krant willen runnen, maar ik sta erop dat ik mijn dochter twee dagen per week aan de schoolpoort kan opwachten. Dat is niet combineerbaar. Het vaderschap was een late roeping – ik was al 44 – maar het heeft me bevrijd omdat mijn eigen navel nu niet meer het centrum van het universum is.”

“Ik hou van *junk tv* – mijn ultieme ontspanning is *Blind getrouwd* – maar het wordt nog plezieriger als ik met mijn

“

Iedereen die zegt dat alles nuance verdient, vraag ik: dus ook kindermisbruik, slavernij, dieren mishandeling? Nee, over zulke dingen denk ik zwart-wit.

dochter naar *The Voice Kids* kan kijken. Dan zingt ze mee. We schrijven samen liedjes en gaan binnenkort – alweer – *Please Mr. Postman* coveren.”

Het plezier waarmee hij over muziek praat staat in schril contrast met hoe hij over de schrijfarbeid denkt. “Je kent de boutade van Benno Barnard: ‘Er zijn twee dingen leuk in het leven: gaan neuken en geschreven hebben’. Dat klopt helemaal. Schrijven vind ik nog altijd lastig, maar het is leuk als je stuk af is.”

Het komende decennium wil hij tijd maken voor de lange afstand: boeken waarin hij onderwerpen kan uitspitten. “Ik overweeg ernstig om een boek te schrijven over Bart De Wever.” Frappant detail: de Antwerpse burgemeester staat De Ceulaer al vier jaar geen interview meer toe. Hij op zijn beurt neemt De Wever stevig op de korrel. “Ik geloof dat sp.a en Open Vld evenveel kritiek van mij krijgen als de N-VA”, countert hij. “Maar De Wever en de zijnen zitten nu eenmaal aan de knoppen. Ze hebben recht op de meeste kritiek, het is zelfs een blijk van respect.”